

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-7-71-17>

УДК 811.111'255.4=161.2

Севастиук М.І.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ВІДТВОРЕННЯ ТАКТИКИ «НАВИШУВАННЯ ЯРЛИКІВ» У ПЕРЕКЛАДІ ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ РИТОРИКИ Д. ТРАМПА УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Анотація. У статті проаналізовано засоби відтворення тактики «навішування ярликів», як однієї з головних тактик стратегії конфронтації, на матеріалі останніх зразків президентської риторики чинного президента США Дональда Трампа та її усних та письмових перекладах українською мовою. Наголошено на необхідності збереження цієї конфронтаційної тактики у перекладі промов Д. Трампа для найповнішого відтворення мовної особистості політика. Виділено та описано основні групи ярликів, характерних для риторики президента, з огляду на формально-структурні характеристики таких утворень та схарактеризовано загальні способи відтворення засобів реалізації цієї тактики в українському перекладі, які допомагають зберегти, нівелювати, або посилити емоційну та експресивну функцію повідомлення. Основну увагу при аналізі перекладів акцентовано на прагматичному навантаженні такого типу текстів, що реалізується у перекладі за допомогою макростратегії прагматичної адаптації, підпорядкованих їй мікростратегій та перекладацьких трансформацій.

Ключові слова: політичний дискурс, президентська риторика, комунікативна стратегія, комунікативна тактика, стратегія конфронтації, тактика «навішування ярликів», прагматична адаптація.

Sevastiuk Mariia

Taras Shevchenko National University of Kyiv

RENDERING THE NAME-CALLING TACTICS OF DONALD TRUMP'S PRESIDENTIAL RHETORIC IN THE UKRAINIAN TRANSLATION

Summary. The article examines the means of rendering the "name-calling" tactics, as one of the main confrontation strategy tactics, by analyzing the latest samples of US President Donald Trump's presidential rhetoric and their oral and written translations into the Ukrainian language. As the usage of these speech tactics is one of the dominant features of D. Trump's language personality, it is argued that its full reproduction is an important condition for preserving the expressiveness of the original message. Three main groups of «labels», which are inherent to the president's rhetoric, are identified and described in the article according to their formal and structural characteristics. The general ways of rendering the expressive means of these tactics in the Ukrainian translation are singled out, namely transcoding, translation with the help of lexicographic or functional equivalents, loan translation (calques), contextual replacement, and descriptive translation. They help preserve, level, or enhance the emotional and expressive function of the given message. They tend to be used not in isolation, but in a complex that helps bridge the lexical and grammatical gap between languages and achieve the necessary expressive load. The main attention in the article has been paid to the pragmatic component, with pragmatic adaptation being the main tool for rendering conflict-oriented communicative strategies and preserving the emotional and evaluative load of confrontation tactics markers in translation. It is argued that pragmatic adaptation is one of the main tools for rendering the confrontation strategy, which is implemented in the translation process with a help of three main translation strategies: neutralization, typification and stylistic amplification. These microstrategies of pragmatic adaptation influence the further choice of translation transformations needed to preserve the emotional and evaluative load of confrontation tactics markers in translation. It is concluded that the translator and interpreter's awareness of confrontation tactics, which are typical for the speaker's language personality, helps minimize the losses in translation and preserve its expressive coloring.

Keywords: political discourse, presidential rhetoric, communication strategy, speech tactics, confrontation strategy, «name-calling» tactics, pragmatic adaptation.

Постановка проблеми. Політичне життя у всіх його проявах дає змогу спостерігати цілий спектр стратегій і тактик, які є активним об'єктом лінгвістичних і перекладознавчих досліджень. Однак, не всі з цих стратегій орієнтовані на налагодження дружніх зв'язків і пошук компромісу. На сьогодні можемо говорити про цілу «агресивну дискурсивну систему» (Каблуков [1]), яка реалізується у мовленні політиків за допомогою комунікативної стратегії конфронтації і розгалуженої системи тактик її реалізації, які в свою чергу вимагають від перекладача чималих зусиль у процесі їхнього відтворення.

Орієнтація сучасних мовознавчих досліджень на антропологічний вектор дає змогу розглядати особливості комунікації представників певного (і зокрема політичного) дискурсу крізь призму

мовної особистості комунікантів. Так, усе більшу кількість політиків можна співвіднести з конфліктним типом особистості, найяскравішим прикладом якої на сучасній політичній арені виступає 45-ий президент США Дональд Трамп. Риторика чинного президента Сполучених Штатів стала яскравим маніфестом відходу від усіх попередньо встановлених правил і звичаїв спілкування на найвищому рівні політичного управління. Яскравість і неоднозначність його мовної особистості привертають увагу не лише політологів і соціологів, а й перекладознавців, які займаються дослідженням творчих методів, що могли б допомогти передати увесь суперечливий мовний спектр політика, і окреслити шляхи подолання мовних і етичних проблем, які можуть виникнути у перекладачів-практиків під час роботи

з таким матеріалом. Усе багатство виражальних і риторичних засобів об'єднується у конфліктному президентському дискурсі Д. Трампа, утворюючи складну і розгалужену систему конфронтаційних тактик, найхарактернішою з яких для риторики президента є тактика «навішування ярликів».

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Комунікативні стратегії і тактики отримали широке висвітлення у працях вітчизняних та зарубіжних лінгвістів (А.Д. Белова, М.С. Дорофеева, О.С. Иссерс, Л.Л. Славова). Однак, навіть незважаючи на те, що певні аспекти перекладу політичного дискурсу вже розглядалися у наукових працях Ю.В. Лободи, Г.Є. Мірама, Л.М. Черноватого, О.Й. Шейгал та інших вчених, відтворення стратегій комунікативної поведінки учасників політичного дискурсу, і зокрема відтворення тактик конфронтації у перекладі, залишаються майже не дослідженими з точки зору перекладознавства.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Враховуючи усезростаючий інтерес різних галузей науки до дослідження стратегічного мовлення, а також існування певних лакун, які виявив критичний аналіз наукової літератури та емпіричних джерел, актуальність нашого наукового пошуку визначається необхідністю вивчення комунікативних стратегій політичного дискурсу з позицій перекладознавства, а саме дослідження особливостей застосування перекладацьких рішень при відтворенні конфронтаційної тактики «навішування ярликів» сучасних зразків американської президентської риторики українською мовою.

Окрім того, в межах дослідження окреме значення приділятиметься важливій ролі передачі прагматичного навантаження такого типу текстів, що реалізується у перекладі за допомогою макростратегії прагматичної адаптації.

Метою статті є дослідження засобів збереження прагматичного потенціалу тактики «навішування ярликів» сучасної американської президентської риторики в усному і письмовому перекладах українською мовою, а також окреслення практичних методів, які будуть корисними для перекладачів-практиків та допоможуть найповніше відтворити мовну особистість політика у перекладі.

Виклад основного матеріалу. Тактика «навішування ярликів» є одним з найпродуктивніших засобів реалізації стратегії конфронтації в риторичі Дональда Трампа. Вона полягає у присвоєнні політичним опонентам негативно-оцінних прізвиськ, тобто «ярликів», які мають достатню експресивність для того, щоб дискредитувати чи висміяти прямого адресата, понизивши тим самим його політичний рейтинг і підриваючи імідж. Сам «ярлик», в свою чергу, розуміється як певна шаблонна, найчастіше негативна, дуже стисла характеристика, несхвальна оцінка дій, або самої особистості противника. Найчастіше такі «ярлики» подаються у вигляді алюзій на історичних або вигаданих постатей, які вже дискредитували себе раніше, негативно-оцінні метафори, епітети та порівняння.

В президентській риторичі Дональда Трампа «ярлики» виступають одним з найяскравіших виражальних засобів, які відіграють важливу роль

у створенні загального експресивного навантаження повідомлення і передачі особистих оцінок і ставлень президента. Саме тому їх найповніше відтворення у перекладі – це одна з головних передумов для збереження стилізового і експресивного потенціалу оригіналу. Однак, перш ніж приступити до аналізу засобів передачі цієї тактики в англо-українському перекладі, зупинімося спершу на розгляді особливостей структурної побудови таких «ярликів» в комунікації Дональда Трампа і особливостях їх використання в рамках мовної особистості президента.

Вигадування прізвиськ для опонентів стало візитівкою політичної стратегії Д. Трампа ще з часів його президентської кампанії 2016 року. Основною причиною успіху такої комунікативної тактики, на думку політологів, є апеляція до людських інстинктів, що схильні категоризувати «ярлик», як щось однозначне, а тому стабільне [2, с. 72]. Спосіб категоризації світу Д. Трампа і розбудови його політичного іміджу ґрунтується головним чином на дихотомії «свій-чужий», що поляризує сприйняття усіх подій та явищ і надає «ярлика» політика спрощеного «чорнобілого» характеру. Як стверджує вчений-епістемолог Дж. Шерман, зміст для «ярликів» Д. Трампа – вторинний, вони як «перманентна характеристика, що прикипає до носія, наче смола – чим більше ви пручаєтесь, тим більше це прізвисько до вас чіпляється» [8, с. 20].

Окрім цього, цікавою особливістю таких лексичних новотворів Дональда Трампа є їхня властивість надовго приживатися у масовій свідомості і ставати повсякденними словами, інколи витісняючи саму назву предмета чи ім'я людини. Так, у сучасних американських ЗМІ такі «ярлики» як «людина-ракета» (лідер Північної Кореї Кім Чен Ин) або «фейкові новини» вже давно циркулюють навіть без згадування імені їхнього винахідника, як самостійні лексичні одиниці.

З огляду на формально-структурні характеристики утворень (одним з компонентів яких є антропонім) в президентській риторичі Д. Трампа, класифікуємо їх в три основні групи, що реалізуються за допомогою наступних формул:

– Епітет + антропонім. Цей тип є найпродуктивнішим способом реалізації тактики «навішування ярликів» у мовленні політика і актуалізується за допомогою поєднання оцінного прикметника (напр., Crooked) і власного імені (напр., Hillary): Crooked Hillary – Безчесна Гіллари. Семою, що покладена в основу називання, може виступати як суб'єктивна оцінка (Sneaky Dianne, Wacky Omarosa), так і риси зовнішності опонента (Fat Jerry). Окрім цього, до створення цієї форми може залучатися як повне ім'я противника (Crazy Joe Biden), так і ім'я або прізвище окремо (Crazy Joe). Варто зауважити, що якщо в американській культурі звертання до політичного опонента лише на одне ім'я хоч і носить більш неформальний характер, однак не звучить так фамільярно і зневажливо як його відповідник в українській мові, де у сфері політичної комунікації прийнято називати своїх опонентів або на ім'я та прізвище, або на ім'я та патронім. Така невідповідність призводить до підвищення експресивності у перекладі (пор. Sleepy Joe – Сонько Джо).

– Іменник + антропонім. Ця категорія є другою за чисельністю в риториці Дональда Трампа і може реалізуватися за допомогою поєднання власних імен з іменниками, що позначають географічні назви (Texas Ted), назви організацій, або політичних угруповань (Tim Apple), та інших лексем, що експліцитно (Slimeball James Comey) або імпліцитно (Hightax Andrew Cuomo) передають негативний підтекст.

– Словосполучення + антропонім. У ролі словосполучень можуть виступати будь-які обставини з політичних чи особистих відносин Д. Трампа з об'єктами називання, які можуть передати публіці негативну оцінку і ставлення мовця: 1 percent Biden, MS-13 Lover Nancy Pelosi тощо.

Зауважимо, що способи створення «ярликів» не обмежуються лише поєднанням власних назв з різними частинами мови. Потужний словотвірний потенціал і велика сполучуваність англійської мови дозволяють Дональду Трампу з легкістю створювати нові яскраві псевдоніми для своїх опонентів, використовуючи різні частини мови і легко поєднуючи їх між собою. Українська мова має дещо відмінні правила і можливості сполучуваності лексем між собою, що значно обмежує арсенал перекладачів і підштовхує їх до пошуку граматичних і лексичних засобів подолання такого розриву між двома мовами.

Важливо також зазначити, що широке використання тактики «навішування ярликів», особливо у такій гіпертрофованій формі, в якій вона зустрічається в риториці Д. Трампа, не властиве президентській комунікації в україномовному просторі. Тому перед перекладачем постає не лише мовний виклик, а й моральний вибір – передати конфліктність мови Д. Трампа у всій її цілісності та експресивності, чи нейтралізувати більшість спірних висловлювань, адаптуючи їх під світові норми і стандарти президентської етики та риторики.

Працюючи з президентською риторикою і її розгалуженою системою комунікативних стратегій і тактик, провідне місце серед яких займають конфліктно-орієнтовані, перекладач не може зосереджуватися лише на мовному компоненті. Одним з основних його завдань стає створення перекладу, який мав би одну й ту ж комунікативну функцію і вплив на реципієнта і був еквівалентним тексту оригіналу на прагматичному рівні. Основними функціями, які допомагають передати прагматичне навантаження такого типу текстів, є комунікативна і експресивна. Саме вони мають бути найповнішою мірою відтворені у перекладі, що стає можливим завдяки макростратегії прагматичної адаптації, тобто певних маніпуляцій над оригінальним текстом, що сприяють його кращому розумінню рецепторами перекладу [5]. Виділяємо три основні перекладацькі мікростратегії, за допомогою яких прагматична адаптація може реалізуватися у процесі перекладу: нейтралізація (нівелювання певного лінгвокультурологічного чи емоційного спектру повідомлення у перекладі), типізація (створення нових виражальних засобів, які викликають у культури-реципієнта схожі з оригіналом емоції та сприйняття) та емпатизація (стилістичне підсилення, що виникає у разі навмисного підкреслення перекладачем експресії виражальних засобів оригіналу). Допомогти реалізувати ці

стратегії у процесі перекладу допомагають перекладацькі трансформації.

Проблема передачі тактики «навішування ярликів» у перекладі у багатьох аспектах перетинається з питанням відтворення онімів, тобто «промовистих імен». Так, якщо при перекладі звичайних власних назв найчастішим способом є транслітерація чи транскрипція, переклад промовистих імен вимагає особливого підходу, оскільки такі лексичні одиниці виконують крім традиційної номінативної також характеристично-оцінюючу функцію, поєднуючи в собі властивості метафори і порівняння. Тому, намагаючись частково зберегти внутрішню форму, перекладач має також прагнути відтворити смислову й емоційну інформацію, що має важливе значення для політичного дискурсу, в якому вона формує і передає особисте ставлення мовця до об'єктів називання і має на меті певний маніпулятивний вплив на слухача/читача.

Аналіз випадків використання Дональдом Трампом тактики «навішування ярликів» з позицій перекладознавства дозволив виділити основні способи перекладу таких одиниць українською мовою: транскодування, вибір словникового чи варіативного відповідника, калькування, контекстуальна заміна або описовий переклад. Часто вони використовуються не окремо, а в комплексі, що допомагає подолати лексичний і граматичний розрив між мовами і досягти необхідного експресивного навантаження. Розгляньмо випадки використання перерахованих способів детально на ілюстративному матеріалі.

Як вже було зазначено, найпродуктивнішим способом побудови «ярликів» в риториці Д. Трампа є комбінація антропоніми з прикметником. Для перекладу таких сполук найчастіше використовується два методи. Перший полягає в транслітерації іменної частини і підборі ситуативного відповідника для оцінного компонента. Так, наприклад, найвідоміший псевдонім, який вигадав Д. Трамп для звернення до свого опонента у боротьбі за посаду президента Гіллари Клінтон – «Crooked Hillary», уже отримав в українських виданнях свій сталий відповідник «Безчесна Гіллари», утворений шляхом поєднання транскрибованого імені політика з варіативним відповідником до лексеми «crooked», що окрім свого першого словникового значення («crooked» – bent or twisted out of shape or out of place, тобто «зігнутий», «згорблений»), вживається також у непрямому значенні, як «dishonest or illegal» – «нечесний», «корумпований». Так, фраза Д. Трампа, сказана на адресу опонента на одному зі з'їздів республіканської партії була перекладена саме таким чином: «I'm different, because I'm going to win states that no one else can. And when I can focus on Hillary, as I say, 'Crooked Hillary' ... she will go down faster than any of the people that we just beat» [7] – «Я не такий, тому що збираюсь отримати більшість голосів в тих штатах, в яких не зможе жоден інший кандидат. А потім я займуся Гіллари, або як я називаю її Безчесною Гіллари. І з нею ми впораємося навіть швидше, ніж з усіма тими, кого ми вже перемогли» [3]. В українських медіа виданнях зустрічаємо також такі варіанти перекладу, як «шахрайка Гіллари» та «продажна Гіллари».

Другим способом перекладу «ярликів» такої конструкції є перекладацька трансформація заміни однієї частини мови іншою. Як і в першому випадку, іменна частина зберігається шляхом транслітерації, а прикметник передається іменником. Така заміна підвищує емоційне навантаження в перекладі. Іменний спосіб називання більш властивий українській культурі і певною мірою асоціюється з казковими персонажами чи літературними героями, що значно посилює ефект стратегії конфронтації у перекладі. Так, згадуючи свого колишнього помічника Стіва Беннона в одному з дописів в мережі Twitter, Д. Трамп називає його «Sloppy Steve»: «Michael Wolff is a total loser who made up stories in order to sell this really boring and untruthful book. He used Sloppy Steve Bannon, who cried when he got fired and begged for his job. Now Sloppy Steve has been dumped like a dog by almost everyone. Too bad!» [9] – «Майкл Волфф – повний невдаха, який вигадує історії для того, щоб продати свою нудну і брехливу книгу. Він скористався плаксивим Стівом Бенноном, який почав скиглити після того, як його звільнили, і благав про повернення. Тепер ж Скиглія Стіва ледь не всі викинули на вулицю, як дворового пса. Погано!» [6]. «Ярлик» вживається у висловлюванні двічі: вперше разом з повним антропонімом, що складається з імені та прізвища, а вдруге – лише з особистим ім'ям. Для перекладу другого утворення була використана трансформація заміни: прикметник «sloppy», одним зі значень якого є «weak or foolishly sentimental», був перетворений в іменник і відтворений за допомогою лексеми «скиглій». Така трансформація дозволила підвищити експресивність «ярлика», що здається доцільним на фоні високої загальної негативної експресивності повідомлення. Крім того, таке перекладацьке рішення дозволило відтворити звуковий прийом початкової алітерації, що присутня в оригіналі: «Sloppy Steve» – «Скиглій Стів». У першому випадку, де ярлик був утворений шляхом поєднання епітета з подвійним антропонімом, прикметник був відтворений за допомогою лексичного відповідника. На нашу думку, це може бути вмотивоване тим, що три іменники в одному словосполученні звучать досить неприродно і важко для вимови. Натомість, прикметник «плаксивий» передає усе необхідне інформаційне і оцінне навантаження та допомагає уникнути повтору у двох суміжних реченнях.

Трансформація заміни також допомагає надати реченню природнішого граматичного оформлення у випадках використання Д. Трампом одночасно двох епітетів під час реалізації стратегії «навішування ярликів»: «Leakin' Lyin' James» – «Брехливий стукач Джеймс Комі», «Low I.Q. Crazy Mike» – «Божевільна дурепа Міка».

Нерідко під час відтворення зазначеної тактики у риторичі Д. Трампа українською мовою постають проблеми з перекладом прізвищ, які обумовлені реаліями американської політики чи сфери суспільного життя. Так, Дональд Трамп використовує «ярлик» для адресування стратегії конфронтації проти колеги-республіканця і губернатора штату Огайо Джона Кейсика: «Lyin' Ted Cruz and 1 for 38 Kasich are unable to beat me on their own so they have to team up

(collusion) in a two on one. Shows weakness!» [10]. «1 for 38 Kasich» означає, що на виборах політик зміг отримати достатню кількість голосів лише в одному з 38 необхідних штатів, а саме тільки в своєму рідному штаті Огайо. Для пересічного українського слухача/читача особливості передвиборних змагань США є досить незнайомою темою, а тому ці цифри не несуть для них жодного інформативного навантаження. Повне смислове і експресивне навантаження цієї фрази можна передати українською мовою лише за допомогою описового перекладу чи у поясненні в позатекстових елементах. Можливо саме тому перекладач вирішив опустити цей «ярлик» у перекладі, що певною мірою призвело до нівелювання прагматичного потенціалу усього висловлювання: «У Брехливого Теда Круза і Джона Кейсика не вистачило сил, щоб перемогти мене самотужки, тому їм довелося об'єднатись удвох проти одного. Вияв слабкості!» [6].

Ще одним прикладом використання тактики «навішування ярликів», відтворення якого вимагає певних фонових знань зі сфери суспільного життя Сполучених Штатів як з боку реципієнтів перекладу, так і від самого перекладача, є випадок Дональда Трампа проти своїх опонентів-демократів, що виступали проти новообраного президента: «Phil Bredesen is an absolute total tool of Chuck Schumer. He is a tool of Chuck Shumer and, of course, the MS-13 lover Nancy Pelosi. She loves MS-13. Can you imagine?» [12]. Виступаючи проти лідера фракції меншості в палаті представників 79-річної Ненсі Пелосі під час з'їзду в Нашвіллі, штат Теннессі, Д. Трамп використовує аббревіатуру «MS-13». Кожному американцю відомо, що ця аббревіатура розшифровується як «Mara Salvatrucha», що на сленгу означає «сальвадорські бродячі мурахи», і вживається для позначення одного з найжорстокіших кримінальних угруповань у світі, яке активно діє на території США, Мексики, Сальвадору та інших країн. Для українського читача/слухача ця назва, а особливо аббревіатура, нічого не говорять, що має бути враховане під час перекладу. На жаль, повного усного чи письмового перекладу цього виступу українською мовою так і не було зроблено, однак, україномовний медіа-портал «Голос Америки» подає переклад уривку з промови: «Філ Бредесен – це інструмент в руках Чака Шумера. Він є інструментом Чака Шумера і, звичайно, захисниця банди головорізів «MS-13» Ненсі Пелосі. Вона любить MS-13. Можете собі уявити?» [4]. Перекладач вдається до комбінованої реномінації, подаючи транскрипцію аббревіатури у супроводі з описовою перифразою. При цьому для пояснення невідомого українському читачу терміна використовується лексема «головорізи», що має велике емотивне і негативно-оцінне навантаження. Таким чином, зберігається як інформативна функція повідомлення, так і експресивна.

Об'єктами тактики «навішування ярликів» у президентській риторичі Дональда Трампа стають не лише фізичні особи, тобто його політичні опоненти, а й неживі предмети та організації, які викликали до себе негативне ставлення зі сторони президента. Зокрема, найчастішим нападкам зі сторони Д. Трампа піддаються американські ЗМІ, які характеризують американського лідера

і його курс в негативному ключі. Так, серед найбільш вживаних «ярликів» по відношенню до новинних ресурсів можна виділити «Fake News» – «фейкові новини» або «псевдо новини», «Enemy of the American People» – «Ворог американського народу», «Crooked Press» – «Продажні ЗМІ» та інші. Такі «ярлики» найчастіше відтворюються в українському перекладі за допомогою калькування (дослівного перекладу). Так, в одному зі своїх твітів президент згадує одразу трьох своїх ворогів – вищі кола державного управління, демократів та ЗМІ: «The Deep State and the Left, and their vehicle, the Fake News Media, are going crazy – they don't know what to do...» [11] – «Глибинна держава, ліві та їхні методи, продажні ЗМІ – усі вони з глузду з'їхали, не знають чим ще зайнятися...» (переклад наш. – М.С.). Неологізм «the Deep State» використовується Д. Трампом для позначення організації, співробітників розвідки, органів виконавчої влади та посадових осіб, які, згідно деякими конспірологічними теоріями, працюють таємно для лобювання власних інтересів. Перекладач вдався до лексичної (семантичної) кальки «Глибинна держава», що є досить незрозумілою для українського читача і вимагає детального коментаря для широкої публіки. Однак це не стосується знаменитого неологізму Д. Трампа «Fake News», який став популярним навіть серед українських читачів і найчастіше відтворюється за допомогою запозичення «фейкові новини», що без пояснення здатне передати невід'ємну негативну оцінність.

Список літератури:

1. Каблуків Е.В. Концентрація вербальної агресії в політичеськом дискурсе. Санкт-Петербург: Молодые исследователи, 2006. С. 42–48.
2. Судус Ю.В. Мовленнєві тактики реалізації стратегії дискредитації в англомовному дипломатичному дискурсі. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 289 с.
3. Радіо Свобода. «Трампо-люція»: Трамп вірить у перемогу попри розрив із Республіканською партією. Київ, 2016. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28050712.html> (дата звернення: 21.04.2019).
4. Трамп Д. Трамп vs Пелосі: війна другокласників. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=krSHGpMOJck> (дата звернення: 17.04.2019).
5. Швейцер А. Теория перевода. Статус, проблемы, аспекты. Москва : Наука, 1988. 364 с.
6. УНІАН. Людина-ракета, Брехливий Тед і Слабкий: американські ЗМІ склали рейтинг придуманих Трампом образ. Київ, 2018. URL: <https://www.unian.ua/world/10067516-lyudina-raketa-brehliviy-ted-i-slabkiy-amerikanski-zmi-sklali-reyting-privdumanih-trampom-obraz.html> (дата звернення: 21.04.2019).
7. Los Angeles Times. Trump says he is waiting for his shot against 'crooked Hillary'. Los Angeles, 2016. URL: <https://www.latimes.com/politics/la-pol-ca-gop-convention-trump-waiting-for-his-shot-against-crooked-hillary-1461962298.htmlstory.html> (дата звернення: 06.03.2019).
8. Sherman J.E. Trump's Name-Calling a Symptom of Nounism. Berkley: Psychology Today, 2011. Pp. 19–23.
9. Trump D. [офіційна сторінка Twitter]. January 05, 2018. URL: <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/949498795074736129> (дата звернення: 21.04.2019).
10. Trump D. [офіційна сторінка Twitter]. April 25, 2016. URL: <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/724567219062059008> (дата звернення: 21.04.2019).
11. Trump D. [офіційна сторінка Twitter]. September 6, 2018. URL: <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/1037661562897682432> (дата звернення: 21.04.2019).
12. Trump D. Full text: Donald Trump at a rally in Nashville, Tenn. Speech transcript. URL: <https://www.cnsnews.com/news/article/cnsnewscom-staff/trump-dubs-nancy-pelosi-ms-13-lover> (дата звернення: 06.03.2019).

References:

1. Kablukov E.V. (2006). Kongsentratsiya verbal'noy agressii v politicheskom diskurse [Concentration of verbal aggression in political discourse]. Saint Petersburg : Molodyye issledovateli, pp. 42–48.
2. Sudus Yu.V. (2018). Movlennievi taktyky realizatsii stratehii dyskredytatsii v anhlomovnomu dyplomatychnomu dyskursi [Speech Tactics of Implementing Discrediting Strategy in the English-language Diplomatic Discourse]. Zaporizhia : ZNU. (in Ukrainian)
3. Radio Svoboda (2016). «Trampo-liutsiia»: Tramp viryt u peremohu popry rozryv iz Respublikanskoiu partiieiu [Trampo-lution: Trump believes in victory despite breaking up with the Republican Party]. Available at: <https://www.radiosvoboda.org/a/28050712.html> (accessed 21 April, 2019).
4. Trump D.J. (2019). Trump vs Pelosi: viina druhoklasnykiv [Trump vs Pelosi: the War of second-graders]. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=krSHGpMOJck> (accessed 17 April, 2019).

5. Shveytser A. (1988). *Teoriya perevoda. Status, problemy, aspekty* [Translation theory. Status, problems, aspects]. Moscow: Nauka. (in Russian)
6. UNIAN (2018). *Liudyna-raketa, Brekhlyvyi Ted i Slabkyi: amerykanski ZMI sklaly reitynh prydumanykh Trampom obraz* [Rocket Man, Lying Ted, and the Weak: US Media Rated Offences Coined by Trump]. Available at: <https://www.unian.ua/world/10067516-lyudina-raketa-brekhlyviy-ted-i-slabkiy-amerikanski-zmi-sklali-reyting-pridumanih-trampom-obraz.html> (accessed 21 April, 2019).
7. Los Angeles Times (2016). Trump says he is waiting for his shot against 'crooked Hillary'. Available at: <https://www.latimes.com/politics/la-pol-ca-gop-convention-trump-waiting-for-his-shot-against-crooked-hillar-1461962298-htlmstory.html> (accessed 6 March, 2016).
8. Sherman J.E. (2011). Trump's Name-Calling a Symptom of Nounism. *Berkley: Psychology Today*, pp. 19–23.
9. Trump D.J. (2018). Official Twitter Page – January 5, 2018. Available at: <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/949498795074736129> (accessed 21 April, 2019).
10. Trump D.J. (2016). Official Twitter Page – April 25, 2016. Available at: <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/724567219062059008> (accessed 21 April, 2019).
11. Trump D.J. (2018). Official Twitter Page – September 6, 2018. Available at: <https://twitter.com/realdonaldtrump/status/1037661562897682432> (accessed 21 April, 2019).
12. Trump D.J. (2018). Full text: Donald Trump at a rally in Nashville, Tenn. Speech transcript. Available at: <https://www.cnsnews.com/news/article/cnsnewscom-staff/trump-dubs-nancy-pelosi-ms-13-lover> (accessed 6 March, 2019).